

Η χρήση Θεατρικού Παιχνιδιού ως μέσο μάθησης γνωστικής, κοινωνικής & επικοινωνιακής βελτίωσης παιδιών με διάγνωση αυτισμού.

Μαρία-Κορίνα Γκούμα, ΜΑ (ΕΚΠΑ) Θεατρολόγος, ΜΑ (UEL) Ειδική Παιδαγωγός, Β. Βρεφοκόμος / contact@korinagkouma.gr / www.korinagkouma.gr

1. Εισαγωγή

Ο αυτισμός αποτελεί ένα πρόβλημα υγείας το οποίο πηγάζει από νευρο-ψυχιατρική αναπτυξιακή διαταραχή. Το κυριότερο όμως ζήτημα δεν είναι η κλινική εικόνα των ασθενών, αλλά η κοινωνική και πολιτική έκφραση της ασθένειας. Η δε λύση του προβλήματος αυτού χρειάζεται επίπονους και μακροσκελείς αγώνες, κυρίως από τα άτομα που νοσούν.

Το Θεατρικό Παιχνίδι συνιστά μια παιγνιώδη δραστηριότητα στη διάρκεια της οποίας χρησιμοποιούνται στοιχεία του θεάτρου με τρόπο πιο ελεύθερο και προσωπικό σε σχέση με τη θεατρική παράσταση. Δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά μια παιδαγωγική πρακτική μέσα από την οποία το παιδί ανακαλύπτει και εκφράζει τις δημιουργικές του ικανότητες.

Ο σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να παρουσιάσει τη σημασία της εναλλακτικής μάθησης σε παιδιά Ειδικής Αγωγής.

Πιο συγκεκριμένα, μέσω της έρευνας εξετάστηκε εάν μέσω του Θεατρικού Παιχνιδιού το παιδί με αυτισμό μπορεί να διεκπεραιώσει τις γνωστικές, επικοινωνιακές και κοινωνικές ανάγκες του με μεγαλύτερη ευκολία.

2. Μεθοδολογικό πλαίσιο

Στο μεθοδολογικό πλαίσιο πραγματοποιήθηκε χρήση μεικτής έρευνας, αναλυτικότερα συνδυασμός ποιοτικής και ποσοτικής.

Στην ποιοτική έρευνα έγινε χρήση του εργαλείου της παρατήρησης σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Έλαβε χώρα σε νηπιαγωγείο, σε τμήμα προνηπίου, με παιδιά ειδικής και τυπικής ανάπτυξης.

Το εργαλείο της ποσοτικής έρευνας ήταν αυτό του αυτοσχέδιου ερωτηματολογίου το οποίο διανεμήθη σε παιδαγωγούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η χρήση της μεθόδου της τριγωνοποίησης (δηλαδή συνδυασμός ποσοτικής και ποιοτικής μεθόδου), προτιμήθηκε για να αξιοποιηθούν καλύτερα τα πλεονεκτήματα της κάθε μεθόδου και να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικότερα οι εκατέρωθεν αδυναμίες κάθε μεθόδου.

3. Αποτελέσματα

Σύμφωνα με τη μέθοδο της παρατήρησης το Θεατρικό Παιχνίδι αναδεικνύεται ένας από τους καλύτερους αρωγούς, για να μπορέσουν τα παιδιά που ανήκουν στο φάσμα του αυτισμού να γνωρίσουν τον κόσμο. Να κατορθώσουν να διανθήσουν τις γνωστικές τους ικανότητες, να επικοινωνήσουν με συνομηλίκους αλλά και μεγαλύτερους. Το Θεατρικό Παιχνίδι διδάσκει διάφορες θεματικές ενότητες με παιγνιώδεις τρόπους διδασκαλίας και προάγει την κοινωνικοποίηση. Επιπρόσθετα έγινε προσπάθεια αυθόρμητης, λειτουργικής επικοινωνίας και κοινωνικής αλληλεπίδρασης και τα αποτελέσματα είχαν μεγάλη επιτυχία.

Παιχνίδι: 1 Επανάληψη: 1

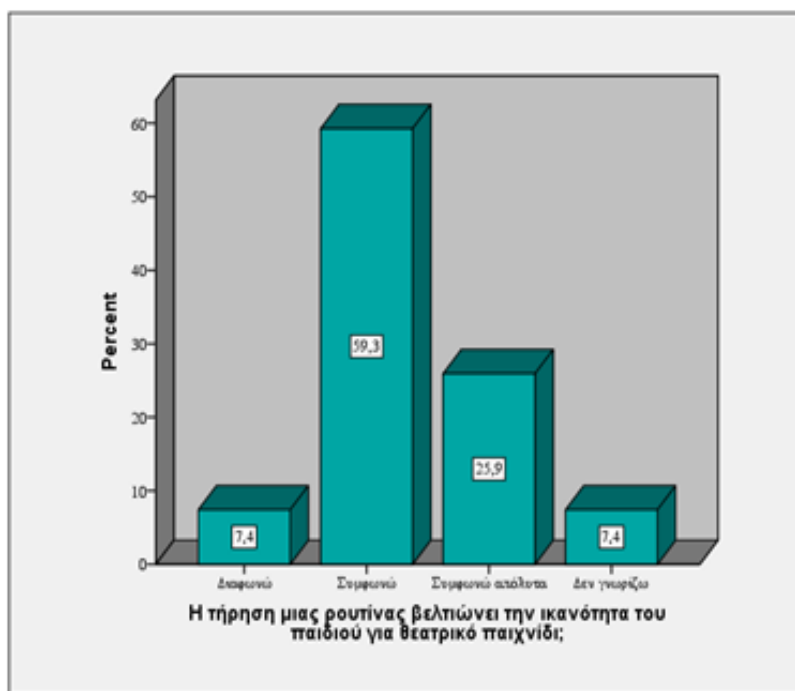
Παιχνίδι: 1	Παιδί: 1	Παιδί: 2
Που είναι η καμηλοπάρδαλη;	✓	✓
Τι χρώμα είναι η καμηλοπάρδαλη;	✓	✗
Πώς λέγεται το ζώο που είναι κίτρινο με καφέ κηλίδες;	✗	✗
Ποιο είναι το χαρακτηριστικό της καμηλοπάρδαλης;	✗	✗
Ποιος είναι ο ελέφαντας;	✓	✓
Τι χρώμα έχει ο ελέφαντας;	✓	✓
Ποιο το χαρακτηριστικό του ελέφαντα;	✗	✗

Από το ερωτηματολόγιο απορρέει ότι το θεατρικό παιχνίδι έχει θετικά αποτελέσματα όταν εφαρμόζεται ορθά στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Παρατηρείται ωστόσο ότι δεν αφιερώνονται, στο παρόν εκπαιδευτικό σύστημα, οι απαιτούμενες ώρες για το μάθημα της Θεατρικής Αγωγής. Το Θεατρικό Παιχνίδι σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας αποδεικνύεται ως αποτελεσματικότερη μέθοδος στην κοινωνικοποίηση των παιδιών με αυτισμό καθώς και στην βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Επιπλέον σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, το Θεατρικό Παιχνίδι ωφελεί σε μεγάλο βαθμό στην ανάπτυξη του ομαδικού πνεύματος μεταξύ των παιδιών και είναι σημαντικό επειδή τα βοηθά να εξωτερικεύσουν τα συναισθήματά τους.

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	Δεν γνωρίζω
1. Χρησιμοποιείτε το θεατρικό παιχνίδι ως μέσο εκπαίδευσης των παιδιών με αυτισμό;					
2. Είναι η εκπαίδευση μέσω του θεατρικού παιχνιδιού σημαντική, ώστε να αποτελεί μέρος του αναλυτικού προγράμματος;					
3. Παρέχει το υπουργείο υλικά και κατάλληλη εκπαίδευση στους εκπαιδευτικούς;					

4. Συζήτηση

Από τα ευρήματα φαίνεται ότι ο τομέας κυρίως της ειδικής αλλά και κατ' επέκταση της γενικής εκπαίδευσης, θα πρέπει να ασχοληθεί εντατικά με τη διδασκαλία και τη γενικότερη καλλιέργεια των παιδιών μέσω της Θεατρικής Αγωγής. Τα αποτελέσματα παρουσιάζουν μια αρκετά θετική εικόνα απέναντι στην διδασκαλία της βιωματικής αυτής εκπαίδευσης. Η εκπαίδευση θα πρέπει να ξεφύγει από τα στεία μονοπάτια και να προχωρήσει σε νέους δρόμους διδασκαλίας οι οποίοι δεν είναι μονοδιάστατοι. Όπως παρατηρήθηκε στην έρευνα αυτή, η ομάδα παιδιών προόδευσε σε όλους τους τομείς, δηλαδή στον κοινωνικό, επικοινωνιακό και γνωστικό. Τέτοια ερευνητικά αποτελέσματα δεν μπορούν να αφήνονται ανεκμετάλλευτα από τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι θα ήταν καλό να εντάξουν στην διδασκαλία τους τον Θεατρικό-βιωματικό κόσμο των αντικειμένων. Από τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου φαίνεται ότι οι άνθρωποι που έχουν καθημερινή τριβή με τις σχολικές αίθουσες είναι ιδιαιτέρως θετικοί απέναντι στη θεατρική διδασκαλία. Επομένως ο επιστημονικός κόσμος θα πρέπει να επηρεαστεί από την παρούσα έρευνα και από τις απόψεις των εκπαιδευτικών.

5. Βιβλιογραφικές αναφορές

Γενά, Α. (2002) *Αυτισμός και Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές. Αξιολόγηση-διάγνωση-αντιμετώπιση*. Αθήνα: Ιδιωτική έκδοση

Γκονελά, Ε. (2006) *Αυτισμός αίνιγμα και πραγματικότητα*. Αθήνα: Οδυσσέας

Γραμματάς Θ., & Μουδατσάκης Τ. (2008) *Θέατρο και Πολιτισμός στο Σχολείο για την επιμόρφωση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης*, Ρέθυμνο: Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ

Ιωαννίδη Β. – Καλοκαιρινού – Αναγνωστοπούλου Α. (2010) *Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Μια προσέγγιση για στελέχη εκπαίδευσης και επαγγελματίες υγείας*. Αθήνα: ΒΗΤΑ medical arts

Τσιάρας, Α. (2006), *Η επίδραση του θεατρικού παιχνιδιού στις διαπροσωπικές σχέσεις των μαθητών του Δημοτικού σχολείου*. Επιστημονικό Βήμα (5)

Lenard, B. (2004) *Autism*. Chicago, Illinois: Raintree